

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

3. De acceptance legis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

1 **L**ex substantiam suam promulgatione accipit, neque intrinsecè pendet à populi acceptatione, quamvis per eam accidètaliter perficitur, iuxta Gratianum, dist. 4. *Leges instituuntur cum promulgantur, firmantur, cum moribus vrentium comprobantur.* Ratio Conclusionis est, quia postquam populus omnem suam potestatem in vnum Regem, vel paucos optimates absolutè contulit, possunt hi, & nisi aliud significent, censendi sunt etiam velle, iustis suis legibus subditos obligare ad recipiendum & parendum: cum aliòquin vltima & suprema potestas, non penes Regem vel Optimates, sed penes populum foret, adeoque non esset forma Reipublicæ monarchicæ vel aristocraticæ, sed democraticæ. Quod verò atinet Legem Pontificiam, ea multò minus à populi acceptatione dependet: quandoquidem Papa supremam in Ecclesia potestatem non à populo per Electionem sed immediatè à Christo accipit, ex vi primæ institutionis & promissionis Sancto Petro factæ. Matth. 16.

2 **E**piscopis præsertim Metropolitanis ex officio incumbit nouas Pontificias constitutiones in diocæsis promulgare, atque in vsum deducere; saltem postquam ex curia Romana authenticè ipsis transmissæ fuerunt.

3 **D**iocæsanus nec de peccato damnari nec puniri potest, si legem Pontificiam in Diocæsi nò promulgatam, neque vsu receptam, ipse quoque non seruet. Primò, Quia contraria non paucorum Doctorum sententia, quod non minus ad Pontificiam quam ad Imperatorem

Impera

Imperatoriam legem opus sit promulgatio in provinciis; probabilis ipsis videre potest, cui proinde se conformare liceat. Deinde, quia præsumendum non est, mentem legislatoris esse, ut lex, præsertim in Diœcesi non promulgata, à Diœcesano vno vel paucis obseruetur, si maior communitatis pars non recepit, neque breui tempore receptura vel obseruatura existimatur: siquidem legem, cum sit commune mandatum, communiter obseruari oportet. 88.

Si legislator ad legis obseruationem subditos cõpellat, & transgressores puniat, tunc singuli eam obseruare tenentur, si iusta sit; etiamsi maior pars resistat, quia ratio naturalis postulat, ut in Schismate quodlibet membrum sui capitis potius, quam reliquorum membrorum ductum sequatur.

Si lex legitimè promulgata, à maiore populi parte sub rationabilis causæ prætextu non recipiatur, currit contra eam præscriptio, quæ saltem decem annorum spatio absoluitur. Cum enim lex iam recepta & vsu confirmata per contrariam consuetudinem abrogari possit iuxta cap. vltim. de Consuet. multò magis ab initio per non vsum ei derogari poterit. Quare mirandum etiam non est, plus temporis (40. ann.) requiri ad abolendam via præscriptionis legem Ecclesiasticam receptam, quam non receptam, quia illa plus roboris quam hæc obtinet.

Sed licet V. C. Episcopi peccarint, in non recipiendo Concil. Trid. tamen eorum successores, si Pontificiam constitutionem per longam temporis mortam nunquam in diœcesi receptam vel obseruatam videant, per non vsum titulo præscriptionis

nis sublatam credere possunt. Hinc V. C. Trident. Constit. quæ hactenus non receptæ, aut in praxin deductæ non sunt, vim obligandi non habent, vt neque Doctores ex Cathedra, multò minus Iudices in foro externo vel interno causas definire debeant, secundum leges non receptas.

In legum obseruatione quilibet conformari debet illi communitati, cuius ipse proxima pars est, qua re si lex in aliis prouinciis recepta sit, in tua non sit, eius obligatione non astringeris.

6 In dubio num lex recepta sit, pro ipsa præsumendum est. Ratio, quia factum in dubio præsumitur, si de iure faciendum erat.

7 Si noua Constitutio prouinciæ non conueniat, legislatori supplicari potest; atque interim dum responsum expectatur, eius executio differri.

C A P. IV.

De Materia Legis humanæ.

1 **L**ex humana, etiam ciuili, præcipi possunt, non tantum opera iustitiæ, sed etiam aliarum moralium virtutum, iisq; contraria prohiberi. § 9.

2 Non omnes virtutum actiones præcipi possunt, (quia quædam nimis arduæ, vt Consilia Euang.) neque omnia peccata, etiam externa ab humano Magistratu prohiberi, sed multa permitti debent (sic lupanaria, vsuræ Iudæorum) ad maius Reipub. Malum euitandû; quia lex humana ponitur multitudini seu communitati; in qua maior pars est hominum virtute non perfectorum. Quare ferme non nisi grauiora peccata legibus prohiberi solent, à quibus moraliter possibile est, maiorem partem abstinere, maximè,